

بروشور انجمن علمی
جغرافیا و برنامه ریزی

بهار ۱۳۹۵

شماره ۱

چکیده برخی از مقالات در حوزه جغرافیا و برنامه ریزی

۱- راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار شهری

حسین نظم فر، کریم پیروزی

به دنبال رشد فزاینده جمعیت شهرنشین، روند دستیابی به سطح رفاه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بالاترین دل‌مشغولی بیشتر سیاستمداران و مسئولان کشورها بوده است. همچنین در این راستا تفاوت‌های منطقه ای، گسترش نابرابری میان اقتصادهای شهری و روستایی، سلسله مراتب شهری، جدایی‌های میان شهرها، مضامین اساسی جغرافیای نابرابری در مقیاس کشورها، نواحی و کانون‌های جمعیتی است. روش این مقاله توصیفی-تحلیلی است. ابتدا چارچوب نظری نظام برنامه ریزی شهری و توسعه پایدار شهری، مفاهیم و دیدگاه‌های مطرح شده در ادبیات مربوط به آن را بطور کلی مورد بحث قرار داده در ادامه به دیدگاه، استراتژی و نقش برنامه ریزان در توسعه پایدار شهری پرداخته و به فرآیند شهری

شدن و ساختار شهرنشینی در کشورهای جهان سوم اشاره شده است و در نهایت حاشیه نشینی به عنوان چالشی فرا روی توسعه پایدار شهری مورد بررسی قرار گرفت.

۲- بررسی آثار مستقیم و غیر مستقیم گردشگری بر اشتغال

صادق بختیاری-مرتضی یزدانی

امروزه صنعت گردشگری جزو بزرگ‌ترین و متنوع‌ترین صنایع در دنیا به حساب می‌آید. با توجه به آثار اقتصادی این صنعت، اگر کشوری که جاذبه‌های فرهنگی، طبیعی یا تاریخی مناسبی دارد، بتواند از ظرفیت‌های خود استفاده کرده و چرخ‌های این صنعت را به نحوه صحیحی به حرکت درآورد، شاهد رشد و شکوفائی بزرگی در سطح اقتصاد خود خواهند بود. با توجه به ظرفیت فراوان کشورمان در جذب گردشگر بین‌المللی و تأثیر مستقیم و غیر مستقیم این صنعت بر بخش‌های مختلف اقتصادی، رشد و توسعه صنعت گردشگری می‌تواند به عنوان یکی از راهکارهای رهایی از اقتصاد تک محصولی و دستیابی به رشد و توسعه پایدار مورد استفاده قرار بگیرد. در این مقاله سعی گردیده تا نقش صنعت گردشگری و ورود گردشگر به کشور بر اشتغال و رشد اقتصادی کشور مورد بررسی قرار گیرد. به این منظور از داده

های سالانه مربوط به دوره زمانی ۱۳۶۷ تا ۱۳۸۸ و روش‌های رگرسیونی و آماری برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شده است. نتایج حاصل از تخمین مدل و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که به ازای ورود هر ۲۰ گردشگر به صورت مستقیم یک شغل و به ازای ورود هر ۶ گردشگر مجموعاً (مستقیم و غیر مستقیم) یک شغل جدید ایجاد می‌شود. با توجه به ظرفیت‌های بالای این صنعت در تولید و ایجاد اشتغال، با برنامه ریزی و مدیریت صحیح می‌توان از این مزایا استفاده و فرایند حرکت به سمت توسعه پایدار را تسریع نمود.

شهرهای هوشمند آینده

۳- روستا - شهر، ساناز نوش آفرین

اساساً سکنی گزیدن رسیدن به آرامش و امنیتی است که از آشنایی با مکان و محیط و طبیعت بر می آید (شاران، ۱۳۸۴). امروزه آرامش ساکنین کلان شهرهایی چون تهران، که با توسعه و گسترش بیش از حد به اطراف و محیط طبیعی، باعث از بین رفتن پتانسیل‌های خدادادی زمین و طبیعت شده است، به مخاطره افتاده و هر روز شاهد از بین رفتن مناظر بکر طبیعی روستایی بیشتری در داخل و مجاور شهرها هستیم. برای احیای هویت در شهر ضروری است علاوه بر توجه به حفظ کالبد و عناصر تاریخی، تداوم تاریخی در شهر، سازمان فضایی، نقاط عطف و نشانه های شهری، فضاهای جمعی و خاطرات نیز در نظر گرفته شود. یکی از مهم‌ترین عناصر به جا مانده در شهرهای ایرانی، کوچه باغ‌ها و مناطق روستایی است که علاوه بر جذابیت طبیعی و آرامش بخشی، خاطرات ذهنی مشترک همه ایرانیان محسوب می‌شود. در این راستا، امروزه علاوه بر نگرش «گردشگری روستایی» که موضوعی جهانی است و طرفداران بسیاری دارد، نگرشی به نام روستا- شهرها نیز مهم شده است. مناطق روستایی که در حاشیه شهرها بوده و در پی گسترش فیزیکی شهرها، در دل شهر به صورت ارگانیک باقیمانده و به زندگی خود ادامه می‌دهد، نام روستا- شهر را گرفته است. روستا- شهر منبع با ارزش مهمی است که علاوه بر اینکه با

فضاهای سبز خود موجب تعدیل فضاهای شهری می‌شود، خاطرات و هویت شهر و جامعه را در بر می‌گیرد. حفظ و نگهداری از این میراث تاریخی- طبیعی که بخشی از فرهنگ و هویت ما را شکل می‌دهد، ضروری است. از این رو، ایده گردشگری روستایی، روستا - شهرها را به صورت فضاهای گردشگری شهری - روستایی برای گذران اوقات فراغت، و کسب آرامش و احیای هویت و خاطرات ذهنی شهروندان در دل طبیعت بکر و به دور از عوامل تکنولوژی و پیشرفت در شهرها فرض می‌کند.

دانلود کامل مقالات در وبلاگ انجمن علمی جغرافیا و برنامه ریزی دانشگاه محقق:

www.gplanninguma.blog.ir

لینک‌های تخصصی جغرافیایی تلگرام

انجمن متخصصین شهری

<https://telegram.me/joinchat/A۵WKezwAmyGKiuaGbqTzvQ>

گروه جغرافیدانان ایران

<https://telegram.me/joinchat/BJqRcTwsc۲-۲QSmWFoyOoa>

کتابخانه آنلاین علوم جغرافیایی

<https://telegram.me/irangeographers>

جغرافیا آنلاین

https://telegram.me/geography_online

مطالعات شهری

<https://telegram.me/RegionalPlanning>

انجمن علمی جغرافیا و برنامه ریزی

<https://telegram.me/gplanninguma>

کانال شهرسازی نوین

<https://telegram.me/novinshahrsaz>

تهیه کننده: فیبا عباسی نیا